

Głos

weekend

Pismo ukazuje się
we wtorki i piątki

Piątek
6 września 2019
nr 69 (LXXIV)
cena: 17 Kč

WIADOMOŚCI
POWSTAJE FILM
O GIMNAZJUM
STR. 2-3

PODRÓŻE
NA MOTOCYKLU
PRZEZ ROSJĘ
STR. 5

SPORT
GRAMY
DALEJ!
STR. 13

Dobrze być Polakiem

WYDARZENIE: Trzy dni trwało w Krynicy-Zdroju 29. Forum Ekonomiczne, o dzień krócej odbywające się w jego ramach czwarte Polonijne Forum Ekonomiczne. – To czas podsumowań ostatnich czterech lat – przyznał Stanisław Karczewski, marszałek Senatu RP. Jak dodał, ma nadzieję, że bez względu na to, kto wygra jesienne wybory parlamentarne, w kolejnych latach polonijne forum w Beskidzie Sądeckim będzie kontynuowane.

Tomasz Wolff

Polonijne forum otworzył we wtorek panel dyskusyjny „Dobrze być Polakiem – jak dbamy o polskie interesy i wartości na arenie międzynarodowej”. Prowadzący Krzysztof Ziemięć, dziennikarz Telewizji Polskiej, wyraził na początek zdziwienie bardzo dużą frekwencją. Sala rzeczywiście pękała w szwach, zresztą także podczas innych wydarzeń. Stanisław Karczewski, marszałek Senatu RP, przyznał jednak, że wcale nie jest zdziwiony ogromnym zainteresowaniem, bo – jak podkreślił – dla Senatu ostatniej kadencji sprawy Polaków mieszkających poza ojczyzną są priorytetem. – Przykładamy ogromną wagę do spraw polonijnych, od czterech lat prowadzimy bardzo intensywną politykę w tym zakresie. Polonia to wielki kapitał, to wielka szansa, to 20 milionów Polaków rozsiadanych na całym świecie – mówił marszałek Senatu RP.

Z kolei Anna Schmidt-Rodziejewicz, pełnomocnik premiera ds. dialogu międzynarodowego, mówiła o dwóch płucach, które odychają poza granicami Polski. – Ja wiem, że wygłoszę truizm, ale mało osób mieszkających w Polsce wciąż wie, że Polacy to nie 38 milionów osób mieszkających nad Wisłą, ale wielki, ponad 60-milionowy naród. Dwie

• Podczas Polonijnego Forum Ekonomicznego marszałek Senatu powtórzył, kilka razy zresztą, dobrze znane stwierdzenie: „Dobrze być Polakiem”. Fot. TOMASZ WOLFF

jakości – Polacy na Wschodzie i Polonia na Zachodzie – mówiła i odniosła się do kontaktów z tą pierwszą grupą.

– W tej kadencji jedną z najważniejszych części szeroko pojętej polskiej polityki zagranicznej są kontakty z Polakami ze Wschodu – mówiła. Jak podkreśliła, we Władystoku okazało się, że była to pierwsza wizyta przedstawicie-

la państwa polskiego od... 90 lat. – Nikt tam nie przyjeżdżał, nikt się z naszymi rodakami nie spotykał, nikt nie mówił, że Polska za nimi tęskni, na nich czeka. My nie tylko mówimy, ale także tworzymy narzędzia prawne, jak choćby Karta Polaka czy nowelizacja ustawy repatriacyjnej, dzięki którym część osób będzie mogła wrócić do kraju. Z kolei osobom, które chcą

mieszkać w nowych ojczyznach, mówimy: my będziemy do was przyjeżdżać i się o was troszczyć – zapewniła Schmidt-Rodziejewicz.

W trakcie ostatniej kadencji Senatu znacząco wzrosło dofinansowanie polskich inicjatyw na całym świecie. Jeszcze kilka lat temu kwota ta była zamrożona na poziomie 75 milionów złotych, w 2019 Senat RP przeznaczył na opiekę nad

Polonią i Polakami nieco ponad 100 milionów. Mimo znaczącego wzrostu środków dziennikarze Telewizji Polskiej zwrócili uwagę na dwie kwestie. Krzysztof Ziemięć mówił, że nie wszystkie polskie diaspory na świecie są dopieszczone, a Magdalena Tadeusiak-Mikołajczak, dyrektor TVP Polonia, pytała, czy jest szansa na zwiększenie środków. Jak podkreśliła, spotyka się często z przedstawicielami polskich organizacji, którzy na temat pieniędzy wypowiadają się tak: „Za dużo, żeby umrzeć, za mało, żeby się rozwijać”. W trakcie panelu „Rola mediów i instytucji kultury w podtrzymywaniu tożsamości narodowej Polonii i Polaków za granicą” Szymon Szykowski vel Sęk, sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, podkreślił, że nie wszystko – jeżeli chodzi o sprawy polonijne – jest idealne, a pieniędzy nigdy dość. – Na pewno życzyłbym sobie, żeby więcej pieniędzy trafiło do tych organizacji, które zostały „zapchane” przez wnioski o Kartę Polaka – przyznał minister. – Pieniądze na Polonię to inwestycja. W przyszłości będziemy potrzebowali wielu polskich ambasadorów na świecie – dodał.

Delegatem Kongresu Polaków w RC był w Krynicy-Zdroju Marek Siderek. Dodajmy, że Forum Ekonomiczne zorganizowała Fundacja Instytut Studiów Wschodnich. „Głos” był jednym z patronów medialnych. ▲

**Pieniądze na
Polonię to
inwestycja.**

**W przyszłości
będziemy potrzebowali
wielu polskich ambasadorów na
świecie**

Szymon Szykowski vel Sęk,
sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych

17

września wystartuje nowy kanał Telewizji Polskiej, TVP Wilno. Prace nad jego stworzeniem trwały kilka miesięcy. Start nowego projektu został oficjalnie ogłoszony w czasie Forum Ekonomicznego. – Po raz pierwszy w historii redakcja jest tworzona za granicą, po raz pierwszy tworzą ją tak młode osoby. Polacy na Litwie mają swoją prasę, radio, ale nie mogą się oglądać w telewizji. To jest ważne do podtrzymywania tożsamości – powiedziała Marzena Paczuska-Tętnik, członek zarządu TVP S.A.

REKLAMA

Masaże

+420 736 626 848

sport vitality

NASZ »GŁOS«

Beata Schönwald
beata.schonwald@glos.live

I have a Dream”, czyli po polsku „Mam marzenie” to, oczywiście, słynne słowa Martina Luthera Kinga Jr., które 28 sierpnia 1963 roku wygłosił u stóp pomnika Abrahama Lincolna w Waszyngtonie. Jego marzenie dotyczyło rzeczy tak wielkiej, jaką jest równość ras, a odbiorcami był przeszło 200-tys. tłum obrońców praw obywatelskich uczestniczących w Marszu na Waszyngton.

Słowa charyzmatycznego pastora przypomniały mi się ostatnio w dość trywialnych okolicznościach. Prowadziłam rozmowę z bohaterką jednego z kolejnych odcinków naszego wtorkowego cyklu zatytułowanego „Polski biznes”, w którym opisujemy historie zaolziańskich przedsiębiorców. Moja rozmówczyni, opowiadając o swoim skądinąd dość przyjemnym biznesie, użyła owego sformułowania „miałam marzenie”. Z dalszej rozmowy wynikało, że rzeczywiście był to ten rodzaj marzenia, które – podobnie jak w przypadku Luthera Kinga – określamy czasem również słowem „sen”. Chodzi bowiem o rzecz w danych warunkach trudno osiągalną, która jednak z czasem, tak jak spełniają się sny, może dojść do skutku.

Kiedy mówimy o marzeniach, zwykle mamy na myśli coś wielkiego, wzniosłego, a czasem wręcz egzotycznego. Jak się okazuje, nie zawsze musi tak być. Pod pojęciem „marzenie”, mogą się bowiem ukrywać najróżniejsze treści. Ważne jednak, żeby nie bać się nadać im rangę snu, a potem próbować go urzeczywistnić. Niezależnie i na przekór temu, co na ten temat pomyślą inni. Chodzi przecież o to, że to ja mam marzenie. „I have a Dream”.

PRZEŻYJMY TO JESZCZE RAZ...

• Czas letnich festiwalu muzycznych dobiega powoli końca. Zdjęcie z 2000 roku, pytanie tylko z jakiego koncertu. My stawiamy na Lombard.

Fot. WIESŁAW PRZECZEK

CYTAT NA DZIŚ

Wojciech Surmacz,
prezes Polskiej Agencji Prasowej

Kraje Wyszehradzkie, a szczególnie Polska, są pod wpływem nie tylko mediów zachodnich, które próbują narzucić nam swoją narrację, ale mamy też duże ciśnienie ze wschodu

E-STREFA

Zapraszamy do odwiedzenia naszego archiwum krótkich materiałów filmowych.

DZIŚ...

6

września 2019

Imieniny obchodzą:

Beata, Eugeniusz

Wschód słońca: 6.06

Zachód słońca: 19.21

Do końca roku: 116 dni

Przysławia:

„Jak we wrześniu krety kopią po nizinach, będzie wietrzno, ale lekka zima”

JUTRO...

7

września 2019

Imieniny obchodzą:

Melchior, Regina

Wschód słońca: 6.07

Zachód słońca: 19.19

Do końca roku: 115 dni

Przysławia:

„W dzień świętej Reginy wabią chłopaków dziewczyny”

POJUTRZE...

8

września 2019

Imieniny obchodzą:

Adrianna, Maria,

Radosław

Wschód słońca: 6.08

Zachód słońca: 19.17

Do końca roku: 114 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Dobrych

Wiadomości

Międzynarodowy Dzień

Alfabetyzacji

Dzień Marzyciela

Światowy Dzień

Fizjoterapii

Przysławia:

„Gdy na Siewną jest

błękitnie, wtedy pięknie

wrzos zakwitnie”

POGODA

piątek

dzień: 16 do 8 C

noc: 17 do 15 C

wiatr: 1-2 m/s

sobota

dzień: 15 do 17 C

noc: 15 do 13 C

wiatr: 1-3 m/s

niedziela

dzień: 16 do 18 C

noc: 16 do 14 C

wiatr: 1-3 m/s

Powstaje film o gimnazjum

Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie szykuje na październikowe obchody jubileuszowe film dokumentujący jego historię, która zaczęła się pisać jesienią 1909 roku na orłowskich Obrokach. Film zostanie wyświetlony w sobotę 19 października na gali jubileuszowej w Teatrze Cieszyńskim.

• Jednym z miejsc, gdzie powstawał film o Polskim Gimnazjum, były orłowskie Łazy. Fot. ZBYSZEK ŁUGSCH

Beata Schönwald

Film powstaje na prośbę dyrekcji. Przygotowania trwają od czerwca – mówi tegorocz-

ny absolwent gimnazjum, amatorski filmowiec, Radek Ługsch. Jak zaznacza, film ma na celu udokumentowanie historii dziś już jedynej na Zaolziu placówki gimnazjalnej od czasów Obroków aż po czasy obecne. – W tym celu skontaktowaliśmy się z byłymi nauczycielami i uczniami z Obroków, Łazów i Czeskiego Cieszyna. Koncepcja filmu opiera się bowiem na pomysły wycieczki historycznym autobusem marki Škoda z trzema przystankami w miejscach, gdzie

działało lub w przypadku Czeskiego Cieszyna jeszcze działa Polskie Gimnazjum im. J. Słowackiego. Na każdym z nich zbudowaliśmy prowizoryczną klasę z ławkami i katedrą – przybliży autor filmu.

Na kręceniu filmu Radek Ługsch razem ze swoimi gimnazjalnymi kolegami z grupy „Dystopia film” spędził całą ub. niedzielę. Data była wręcz symboliczna. 1 września od lat kojarzony jest bowiem z początkiem roku szkolnego. – W filmie występują przedstawiciele wszystkich pokoleń uczniów i nauczycieli gimnazjum. W sumie film będzie obejmował wypowiedzi ok. 20 osób – stwierdza producent, dodając, że obrazek pojawi się w dwóch wersjach – 15-minutowej i półgodzinnej. – Krótsza wersja zostanie wyświetlona na gali jubileuszowej 19 października w Teatrze Cieszyńskim. Dłuższa „poleci” w auli podczas Dnia Otwartego – informuje dyrektor Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, Maria Jarnot.

Konsul o promocji szkolnictwa

• Konsul Izabella Wołhejko-Chwastowicz przedstawiła konkretne propozycje wspólnych działań Konsulatu i Kongresu Polaków. Fot. DANUTA CHLUP

Konsul generalna RP w Ostrawie, Izabella Wołhejko-Chwastowicz, w środę po raz pierwszy uczestniczyła w obradach Rady Kongresu Polaków w RC. Zebranie w siedzibie Kongresu w Czeskim Cieszynie miało charakter roboczy. Jednym z ważnych punktów programu było uchwalenie kolejnej puli grantów z Funduszu Rozwoju Zaolzia (więcej na ten temat piszemy w osobnym artykule). Omawiano także finansowanie trwającej właśnie Zielonej Szkoły nad Bałtykiem, przygotowania do gali „Tacy Jesteśmy” i do przyszłorocznego Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków. Po raz kolejny poruszano kwestię Karty Polaka.

Prezes Rady KP, Mariusz Wałach, zwrócił się do konsula z pytaniem o to, jak mają wyglądać zaświadczenia wydawane przez polskie organizacje, potwierdzające aktywną działalność osób ubiegających się o Kartę Polaka. – Kartę Polaka można otrzymać w dwojaki sposób: albo potwierdzić narodowość polską za pomocą dokumentów własnych, rodziców, dziadków, pradiadków, albo przedstawić opinię

organizacji polonijnej – wyjaśniła Wołhejko-Chwastowicz. – W tej chwili obwieszczenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które uaktualnia spis organizacji polonijnych z całego świata, jeszcze nie zostało podpisane. Na razie przyjmujemy tylko wnioski na podstawie dokumentów potwierdzających narodo-

wość polską, jakimi są najczęściej świadectwa ukończenia szkoły. Nie mogę natomiast przyjmować wniosków na podstawie zaświadczeń wystawionych przez organizacje. Konsul zachęcała, żeby poinformować rodziców o możliwości zdobycia Karty Polaka dla dzieci. Karta upoważnia bowiem m.in. do

darmowego zwiedzania muzeów państwowych, co m.in. obniżyłoby koszty organizowanej co roku przez Kongres Polaków Zielonej Szkoły nad Bałtykiem, a także wycieczek edukacyjnych do Polski. Wołhejko-Chwastowicz poinformowała Radę, że chciałaby, aby Konsulat wraz z Kongresem wspólnie

nymi siłami aktywnie promowali polskie szkolnictwo na Zaolziu. Zapewniła radnych, że jest otwarta na propozycje związanych z tym tematem projektów, dla których Konsulat zapewniłby poparcie finansowe. – Chciałabym, żeby w Konsulacie w Ostrawie odbyła się wystawa w formie tablic, poświęconą wszystkim 25 polskim szkołom. Ta wystawa mogłaby być przedstawiona później w różnych miejscach, w innych gminach – przekonywała dyplomatką. Prócz tego ma zostać zredagowany specjalny dodatek do miesięcznika „Zwrot”, prezentujący polskie szkoły. Radni zapewnili dyplomatkę, że przedstawią jej własne formy promowania polskiego szkolnictwa. – Od kilku lat prowadzimy kampanię na rzecz dwujęzyczności, drukujemy plakaty, promujemy dwujęzyczność w mediach społecznościowych – poinformowała Danuta Branna.

Wałach zapewnił Izabellę Wołhejko-Chwastowicz, że drzwi Kongresu Polaków są dla niej zawsze otwarte i będzie mile widziana także na następnych posiedzeniach Rady. (dc)

Blżej Polski dzięki grantom

Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków przyznał beneficjentom kolejne granty o łącznej wartości 399 805 koron. Sporo dofinansowanych projektów dotyczy wyjazdów edukacyjnych do Polski, wsparto także inicjatywy o charakterze wydawniczym i kulturalnym.

Komisja Grantowa FRZ rozpatrzyła w poniedziałek 19 wniosków. Trzynaście z nich zdecydowała się wesprzeć finansowo, cztery odrzucić, dwa zwrócić wnioskodawcom do poprawy. Rada Kongresu Polaków zatwierdziła w środę decyzję Komisji Grantowej. Szczegółowy spis wniosków wraz z informacją o przyznaniu bądź nieprzyznaniu dotacji został opublikowany na

stronie internetowej Kongresu Polaków www.polonica.cz.

– Tym razem stosunkowo dużo projektów zostało odrzuconych. Staramy się, aby Fundusz Rozwoju Zaolzia nie obniżał lotów. Wyznajemy także zasadę, że jeżeli są inne źródła, to trzeba najpierw z nich skorzystać, a dopiero na koniec dopłacać z własnych środków – powiedział Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków. Odrzucony został m.in. projekt niezwiązany z promocją polskości ani regionu czy też wniosek zgłoszony przez miejscową organizację budżetową, której działalność powinien finansować samorząd miasta. Ponadto po raz pierwszy doszło do sytuacji, kiedy

jedna z organizacji będzie musiała zwrócić otrzymane wcześniej środki, ponieważ nie wywiązała się z warunków przyznania dotacji. Komisja Grantowa FRZ obrad-

wała już po raz jedenasty, co oznacza, że granty z FRZ są przyznawane od jedenastu kwartałów, czyli od blisko trzech lat. (dc)

Dofinansowane projekty

PSP Gródek – „Dосkonalenie języka polskiego w ramach zielonej szkoły w Ustroniu” 22 000 koron, PSP Czeski Cieszyń – „Poznajemy Polskę – Warszawa stolicą naszej ojczyzny” 16 800, PSP Czeski Cieszyń – „Wyruszymy w świat, wracamy do Polski” 48 600, TNP – „Warszawa dla liderów” – 21 200, TNP – „Poznajemy Polskę przez edukację i zabawę” 40 000, Ducatus Teschenensis – „Od Cieszyna do Bogumina” 80 000, PSP Karwina – „Poznajemy Polskę” 30 000, PSP Bystrzyca – „Śladami Stanisława Hadyńskiego” 33 055, Biblioteka Regionalna Karwina – „Pomostem kulturowym między narodami” 18 000, MK PZKO Cierlicko-Kościelec – 25 lat DPŻW 12 000, MK PZKO Karwina-Raj – Wyjazd do Krakowa i Bochni 26 150, Chór szkolny Crescendo – Akompaniator dla bystrzyckich chórów szkolnych 17 000, SMP – „Mode Zaolzie” 35 000.

Komisja Grantowa FRZ rozpatrzyła w poniedziałek 19 wniosków

Pocztówka znad Bałtyku

• Pozdrowienia z Zielonej Szkoły nad Bałtykiem od uczniów polskich szkół podstawowych na Zaolziu. W Jastrzębiej Górze przebywa grupa dzieci z klas siódmych PSP w Czeskim Cieszynie, Karwinie, Hawierzowie-Błędowicach, Lutyni Dolnej, Suchej Górnej i Gnojniku. Pobyt nad polskim morzem zorganizował jak zwykle Kongres Polaków w RC. W drugim turnusie wyjadą uczniowie pozostałych polskich szkół. (jb)

19

Jak wyremontować Dom PZKO i się nie położyć?

Domy PZKO mają jedną wspólną cechę. Co jakiś czas wymagają jak nie większego remontu, to mniejszej naprawy lub zmodernizowania. Skąd wziąć na to pieniądze?

Beata Schönwald

Wtorek po południu w sali „Bajka” Zarządu Głównego PZKO w Czeskim Cieszyń nie próbowano szukać odpowiedzi właśnie na to pytanie. Inicjatorką spotkania była prezes PZKO, Helena Legowicz. Problemowi finansowania remontów Domów PZKO będących w posiadaniu poszczególnych kół PZKO postanowiła się przyjrzeć od strony pozyskiwania dotacji. – Te pieniądze możemy zdobywać nie tylko z Senatu RP za pośrednictwem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Tych środków możemy szukać również gdzie indziej, o czym mogą nam powiedzieć Leszek Koch na przykładzie Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Frysztacie czy Andrzej Niedoba na przykładzie Kasowego w Mostach koło Jabłonkowa – stwierdziła.

Oprócz podzielenia się dobrą radę czy wręcz swoim know-how na rewitalizację Domu PZKO spotkanie miało jeszcze jeden cel – stworzenie listy planowanych w kołach PZKO remontów. Legowicz w związku z tym zaproponowała, żeby przedstawicielem kół w najkrótszym terminie wysłać do niej informacje o tym, jakie szukają remonty. – Chodzi o to, żeby mieć zestawienie, czego nam trzeba. Ważne, żeby spojrzeć na swój Dom PZKO nie tylko z perspektywy dnia dzisiejszego, ale także z perspektywy kilku lat. Potem powołamy grupę roboczą, która wskaże, gdzie można poszukać środków na to lub tamto – powiedziała. Na czele listy znajdują się, oczywiście, najbardziej pilne sprawy. Jak słusznie zauważył bowiem prezes MK PZKO w Mostach koło Jabłonkowa, Andrzej Niedoba, ciekawych dach nie może poczekać, ale modernizacja kuchni może zostać przesunięta na następny rok.

Aby inwestycja miała komu służyć

Czy bardziej systemowe podejście do remontów Domów PZKO od Bogumina-Skrzeczonia po Jabłonków rozwiaże problem pozyskiwania środków z Senatu RP, pokaze czas. Jak na razie koła PZKO narzekają, że chociaż składają wnioski, pieniędzy nie otrzymują. Mało tego, nikt się nawet nie fatyguje, żeby poinformować ich o tym, że ich wniosek został odrzucony. Helena Legowicz poinformowała uczestników wtorkowego spotkania, że już się zajęła tą sprawą. – Stwierdziłam, że nie wszystkie wnioski inwestycyjne, które były składane do Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, zostały skierowane do Biura Polonijnego Senatu. Starałam się to wyjaśnić i mam pismenną deklarację z działu inwestycyjnego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, że wszystkie nasze wnioski zostaną rozpatrzone, i że będą opracowywane – zapewniała.

Mając na uwadze, że właścicielami Domów PZKO są zarówno koła duże, żywotne, jak i małe nie mające przed sobą długiej perspektywy, przeskakując wnioski o dofinansowanie, także to brać pod uwagę. – Dzwoniono do mnie np. z Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” z zapytaniem, czy dane koło PZKO ma perspektywę rozwoju, czy ich nie ma. Bo jeżeli fundacja otrzyma wniosek od organizacji, która ma 30 członków, a średnia wieku wynosi 70 plus, to będzie się zastanawiać, czy ma sens za inwestować środki w remont domu, który w przeciągu kilku lat i tak zostanie sprzedany, bo nie będzie miał komu służyć i nie będzie miał kto go utrzymać. Ważne jest też to, żeby mieć uregulowane stosunki prawne, prawidłowy zapis w katastrze nieruchomości oraz posiadać własne IČO, czyli po polsku regon. Są bowiem koła PZKO, które go nie mają – zaznaczyła.

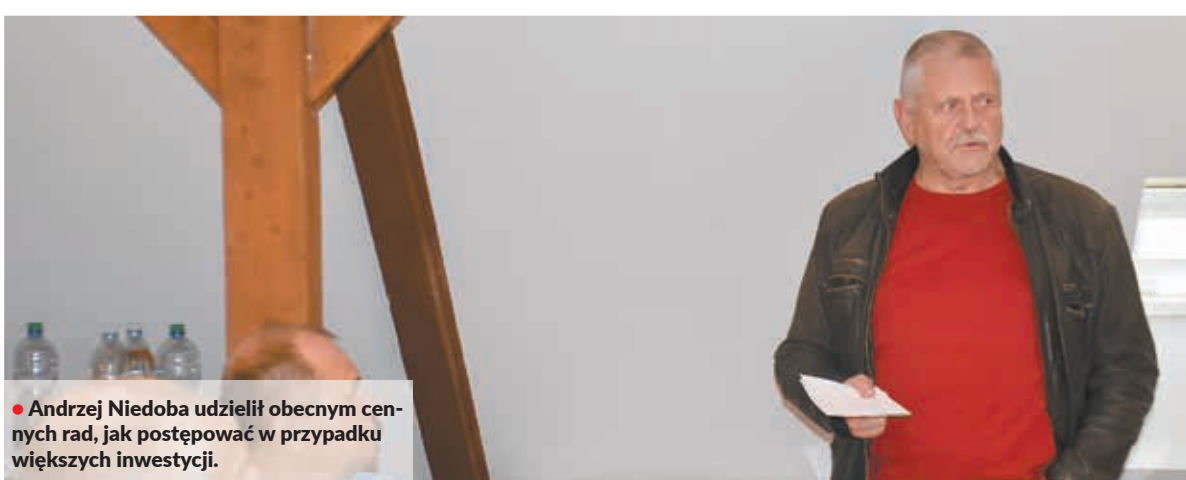
Co składać i komu?

Helena Legowicz poinformowała na wtorkowym spotkaniu, że sprawdzonym źródłem wsparcia rewitalizacji Domów PZKO są środki pozyskiwane od Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Jak zauważyła, Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” raczej nie chce wchodzić w większe inwestycje, w ub. roku zachęcała jednak np. do składania wniosków w dziale Aktywizacja na projekty do 50 tys. zł, czyli 300 tys. koron. – Zarząd Główny skorzystał z tego, remontując w tym roku sanitariaty na partezie. Drugi wniosek dotyczy remontu korytarza w budynku ZG – przybliżyła prezes Związku, podkreślając, że tak samo jak w przypadku wniosków inwestycyjnych trzeba dołączyć kosztorys prac oraz określić, jaki będzie wkład własny, co zawsze jest mile widziane.

Praktyka pokazuje jednak, że czasem nawet w Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” udaje się przełamać mniejszy projekt inwestycyjny. W tym roku udało się to MK PZKO w Lesznej Dolnej. Na kompletną modernizację kuchni w Domu PZKO otrzymała 800 tys. koron łącznie z podatkiem VAT. – Te pieniądze otrzymaliśmy po siedmiu latach składania wniosków. Naszym wkładem była nasza praca przeliczona na pieniądze. Natomiast tym, co zmuszało nas do szybkiego działania, był termin. Pieniądże wpłynęły bowiem na konto w maju, a termin wykonania określono na 30 sierpnia. Tymczasem remont kuchni polegał na kompletnej przebudowie włącznie z instalacją elektryczną, wodną, układaniem podłóg i, oczywiście, umeblovaniu. Dziś mamy nowoczesną, można powiedzieć, profesjonalną kuchnię. Nie byłoby jej jednak, gdybyśmy nie mieli zaprzyjaźnionej firmy, która potrafiła tak szybko uporać się z tym zadaniem. Bez niej musielibyśmy chyba zwrócić pieni-

● Inicjatorką spotkania była prezes PZKO, Helena Legowicz.

● Andrzej Niedoba udzielił obecnym cennych rad, jak postępować w przypadku większych inwestycji.

● Renata Szkucik podzieliła się swoimi doświadczeniami z modernizacją kuchni w Domu PZKO w Lesznej Dolnej.

dze – dzieliła się doświadczeniami prezes MK PZKO w Lesznej Dolnej, Renata Szkucik.

Dobra rada wiele warta

O 12-letnich perypetiach związanych z remontem Domu PZKO, czy jak kto woli, Kasowego, mówił na spotkaniu w ZG PZKO również prezes MK PZKO w Mostach koło Jabłonkowa, Andrzej Niedoba. Jak zaznaczył, w ciągu 12 lat zainwestowano w obiekt 15 mln koron. – Ludzie pytają mnie, jak do tego podejść. Tych pieniędzy nie znajduje się na drodze. To nie tylko Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” czy Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, które udzieliły nam wsparcia, ale także Województwo Morawsko-Sląskie, fundusze europejskie, a także gmina, która dała nam 3,8 mln koron – wymieniał Niedoba. Jego zdaniem, realizując remont Domu PZKO, warto zwrócić się właśnie o pomoc do gminy. – Argumentowaliśmy, że chodzi przecież

o majątek, który tutaj zostanie. Wybór zaś należy do gminy, czy chce mieć na swoim terenie ruinę albo ładnie prezentujący się funkcjonalny dom kultury – przekonywał prezes mosteckiego koła. Jak zauważył, do gminy warto zwrócić się również wtedy, kiedy koło PZKO musi płacić faktury, a nie ma jeszcze na koncie dotacyjnych środków. Gmina może bowiem zaciągnąć pożyczkę w banku na bardziej korzystnych warunkach niż koło PZKO. Zwłaszcza jeżeli przedstawi podpisaną umowę o przyznanej dotacji.

Kołom PZKO, które zdecydowały się na realizację większej inwestycji, Niedoba radził, żeby odpowiednio się do niej przygotować i już w momencie składania wniosku mieć jasność co do kosztorysu, przygotowania organizacji budowy oraz firmy, która zgodzi się ją zrealizować. – W przeciwnym razie nie warto w ogóle to dochodzić, bo się położycie – przestrzegał. Zalecał też, żeby nie robić

kosztorysu na jeden obiekt, ale rozbić go na kilka podzespołów. W przypadku otrzymania mniejszej dotacji niż przewidywał wniosek, koło będzie miało problem z realizacją. – Jeżeli chcemy budować za 5 mln koron, to musimy mieć tych 5 mln koron. Dotacja przyjdzie bowiem później. Dlatego najlepiej mieć zaufane firmy, które zgodzą się poczekać z płatnością, czyli udzielić nam tzw. kredytu dostawczego – mówił.

Sęk w tym, że obecnie trudno znaleźć firmę, która chciałaby podjąć się tego lub owego zamówienia. Tym bardziej na czasie były więc słowa prezesa z Mostów, żeby już przed złożeniem wniosku przeprowadzić wstępne rozmowy z firmami, które w przypadku, że wniosek wypali, wezmą się do roboty. ▲

Na motocyklu przez Rosję

Do tej pory najdłuższą trasą, jaką przejechał na motorze, była wyprawa nad polskie wybrzeże Bałtyku. W tym roku Leszek Żydek zdecydował się na udział w Międzynarodowym Motocyklowym Rajdzie Katyńskim. Trasa liczyła 6,1 tys. kilometrów i prowadziła aż do Archangielska.

Danuta Chlup

Pan Leszek nie jest motocyklowym nowicjuszem. Z żoną jeździł na motorze po Czechach, Polsce, Słowacji. Wiosną br. dowiedział się od Danuty Chwajol o tradycyjnym Spotkaniu Motocyklistów na Śląsku Cieszyńskim. Z polskimi motocyklistami spotkał się w Orłowej, później towarzyszył im na trasie. I doszedł do wniosku, że rajd motocyklowy połączony z odwiedzinami miejsc pamięci narodowej jest ciekawą formą podróżowania i poznawania historii. Stąd był już tylko krok do podjęcia decyzji o udziale w Rajdzie Katyńskim.

Międzynarodowy Motocyklowy Rajd Katyński, organizowany przez warszawskie stowarzyszenie o tej samej nazwie, odbył się w tym roku już po raz dziewiętnasty. Właściwie były to dwa samodzielne rajdy, których uczestnicy spotkali się po pokonaniu oddzielnych tras w Katyniu. Oprócz Rajdu Katyńskiego Standard „Semper Fidelis” odbył się Rajd „Mogile Pradziada Ocal od Zapomnienia”, którego trasa prowadziła w głąb Rosji, aż po Archangielsk. Tę trasę wybrał Leszek Żydek. Na motorze BMW 650G spędził z kolegami z Polski siedemnaście dni.

Śladami Sybiraków

Uroczysta inauguracja Rajdu odbyła się 10 sierpnia w Warszawie na Placu Piłsudskiego. Stamtąd motocykliści wyruszyli na trasę prowadzącą przez cztery kraje: Polskę, Litwę, Łotwę, Rosję. Pierwszym miejscem noclegowym była Sokółka na Podlasiu – węzeł kolejowy, przez który transportowano Polaków zsyłanych na Syberię.

– Z Sokółki pojechaliśmy do Wilna. Zajeżdżaliśmy motorami wprost przed Ostrą Bramę, tam odbyła się msza. Później pojechaliśmy na cmentarz na Rosie, bardzo ważne miejsce dla Polaków – mówi Żydek.

Niedługo odcinek prowadził przez teorytorium Łotwy. Dzięki temu rajdowcy odwiedzili Państwowe Gimnazjum Polskie im. J. Piłsudskiego w Dyneburgu, drugim co do wielkości mieście Łotwy, gdzie ok. 14 proc. ludności stanowią Polacy. Na granicy łotewsko-rosyjskiej po raz pierwszy zetknęli się z rosyjską biurokracją. Odprawa graniczna trwała ok. trzech godzin. Każdy otrzymał dokument, do którego następnie musiał zbierać pieczętki w miejscach noclegowych. Wszystko po to, żeby można było sprawdzić, czy grupa trzymała się zgłoszonej trasy. – Powiedziano nam, że ten papierek jest niemal ważniejszy od samego paszportu, że w drodze powrotnej musimy go oddać na granicy rosyjskiej – wyjaśnia pan Leszek. Rosyjskie służby przez cały czas „doglądały” rajdowców. W różnych miejscach sprawdza ich policja, pojawiali się tajnicy.

Dwa dni motocykliści spędzili w Petersburgu. I choć celem rajdu były przede wszystkim odwiedzić miejsce meczetstwa Polaków, był także czas na poznanie największych atrakcji turystycznych tego miasta. Duże wrażenie zrobił na motocyklistach nocny Petersburg, oglądany z łódki płynącej po Newie. Zawitali także do Twierdzy Szliselsburskiej, która w różnych okresach historii służyła jako więzienie. W twier-

● Inauguracja rajdu na Placu Piłsudskiego w Warszawie. Na pierwszym planie Leszek Żydek, jedyny uczestnik z Zaozia.

● Uczestnicy Międzynarodowego Motocyklowego Rajdu Katyńskiego w Konsulacie RP w Petersburgu.

dzy byli więzieni także Polacy, zarówno przez władze carskie, jak i później komunistyczne. Najbardziej znanym z nich był Ludwik Waryński.

Groby rozsiane po lasach

Pietrozawodsk i Kargopol to miejsca związane z historią budowy Kanału Białomorsko-Bałtyckiego. W latach 30. ub. wieku budowali go więźniowie polityczni trzymani w gułagach. 170 tys. więźniów ciężko pracowało przy wykuwaniu kanału w skalnym podłożu, otrzymując jedynie bardzo skromne przydziały żywności.

Najbardziej wysuniętym na północ punktem trasy był Archangielsk, miasto portowe nad Dwińą. Ze względu na to, że kilka dni wcześniej eksplodował tam silnik rakietowy i wzrósł poziom promieniowania radioaktywnego, rajdowcy stanęli przed decyzją, czy jechać do miasta. – Właściwie nie wahaliśmy się, postanowiliśmy jechać. Ale codziennie zażyaliśmy tabletki jodu oraz chininę – przyznaje Leszek Żydek. – Tylko najmłodszy uczestnik rajdu, 23-letni chłopak, posłuchał prośby rodziców i nie pojechał z nami do Archangielska. Dołączył do nas na jednym z kolejnych przystanków.

Nieduże miasto Kohtas było kolejnym miejscem związanym z represjami ery stalinowskiej. W lasach kohtaskich roz-

siane są cmentarze więźniów gułagów, którzy zmarli w tym rejonie. Motocykliści z Polski uporządkowali jeden z takich cmentarzy, powycinali zarośla porastające groby.

Moskwa zaskoczyła rajdowców swoim bogactwem i rozmachem. Zwiedzili miasto z przewodnikiem, zostali przyjęci w polskiej ambasadzie. – Chyba każdy z nas robił sobie zdjęcie z polską flagą z 1939 roku, której historia była bardzo poruszająca. Pracownik ambasady ukrywał ją na Syberii, gdzie był więziony, później w Kairze, następnie trafiła do RPA. Ambasada odzyskała ją dopiero w 2002 roku – opowiada pan Leszek.

W Katyniu motocykliści spotkali się z drugą grupą rajdową. W Lesie Katyńskim odbyła się wieczorna uroczystość z pochodniami, kwiatami, w obecności konsula. Polacy przenocowali w namiotach poza obrębem miejsca pamięci, pod czujnym okiem policji i „tajnych”. Równie mocno obserwowani byli w Smoleńsku, w miejscu katastrofy polskiego samolotu rządowego z 2010 roku. – Dzisiaj znajduje się tam obelisk, tablica pamiątkowa, okolicę porastają brzozy. Do obelisku można podejść po utwardzonej betonowymi płytami drodze, poza nią nie wolno się poruszać. Koledzy z Polski mieli przygotowane woreczki, do których nabierali ziemię – mówi Żydek.

● Obelisk upamiętniający katastrofę polskiego samolotu w Smoleńsku. Zdjęcie: ARC L. Żydzka

Wybrane miejsca pamięci

Sokółka (Polska) – miejsce zbiorcze transportów polskich zesłańców na Syberię. Pomnik Zesłańców Sybiru przypomina sowieckie deportacje ludności polskiej na Wschód, przeprowadzone w latach 1940-1941. Już podczas pierwszej z nich, w lutym 1940 roku, Sowieci wysiedlili ok. 140 tys. Polaków. Proceder ten powtórzono jeszcze czterokrotnie.

Giby (Polska) – pomnik ofiar obławy augustowskiej. W lipcu 1945 roku Armia Radziecka wraz z wojskami NKWD oraz wydziałelnymi oddziałami Ludowego Wojska Polskiego i Urzędu Bezpieczeństwa aresztowały w okolicach Augustowa i Giby dwa tysiące osób. Celem była likwidacja podziemia niepodległościowego i antykomunistycznego.

● Miejsce pamięci obławy augustowskiej w Gibach. Fot. ARC L. Żydzka

Ponary (Litwa) – W miejscowości pod Wilnem Niemcy okupanci przeprowadzali podczas

II wojny światowej masowe egzekucje. Liczbę ofiar szacuje się na ok. 80 tys., zdecydowaną większość z nich stanowią Żydzi, liczba polskich ofiar wynosi ok. 1,5-2 tys. Egzekucje wykonywali przede wszystkim litewscy kolaboranci.

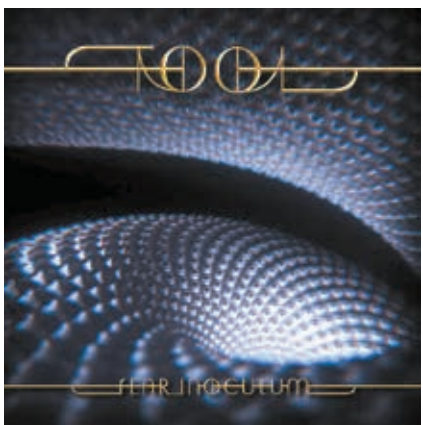
Kohtas (Rosja) – miasto portowe nad rzeką Dwińą, w obwodzie archangielskim, począwszy od 1930 roku stanowiło centrum przesyłowe wielkiej liczby zesłańców i więźniów, których stamtąd transportowano po rzece do sowieckich łagrow. W 1940 roku do Kohtasu przybywały tysiące polskich zesłańców, polscy jeńcy wojenni budowali kolej Kohtas – Worskuta. Groby zmarłych więźniów i zesłańców znajdują się w różnych miejscach w lasach kohtaskich.

Zastanawiacie się może, jakiej muzyki słuchałby prywatnie Ludvig van Beethoven, gdyby żył w rzeczywistości XXI wieku? Wskazówkę znajdziecie w recenzji najnowszego albumu amerykańskiej grupy Tool. I jak przystało na początek września, synęło też grzybami w polskich lasach.

RECENZJE

TOOL – Fear Inoculum

Kiedy kilka miesięcy temu na okrągło słuchałem wydawnictwa formacji A Perfect Circle, w której główną rolę gra wokalista grupy będącej bohaterem poniższej recenzji, zastanawiałem się, czy aby kiedyś doczekam się jeszcze nowego albumu Tool. Następca „10,000 Days” od 28 sierpnia jest już z nami, to znaczy ze wszystkimi, którzy nie zwątpili w ten zespół na przestrzeni trzynastu lat pełnych obietnic, rozczarowań – i tak na okrągło.

Muzycy Tool nigdy nie byli tytanami pracy, ale trzynacie lat czekania na kolejny album studyjny to lekka przesada. W tym czasie można się było nabawić prawdziwego syndromu abstynenta, który osoby o słabszych nerwach mógł zaprowadzić w niebezpieczne rejony, chociażby do fanklubu Justina Biebera.

Skupmy się jednak na pięknej terazniejszości. Album „Fear Inoculum” powstał w bólu, ale jak pisał Wincenty Rzymowski, polski literat, dziennikarz i polityk, „ko chce świecić, ten musi się spalać”. Maynard James Keenan, wokalista grupy, świeci na najnowszym płycie niczym Las Vegas nocą. Tool bez Maynarda nie byłby Toolem. Muzyka amerykańskiej formacji w dalszym ciągu zachwyca fuzją metalu i progresywnego rocka, Maynard jednak z płyty na płytę śpiewa coraz bardziej lirycznie. Ten kontrast idealnie słysząc w ukrytym

● Formacja Tool po trzynastu latach melduje się z nową płytą. Warto było czekać.

pod numerem 4. ponad dwunastominutowym opusie „Invincible”. W refrenie Maynard łagodzi obyczaje, zanurzając słuchacza w oniryczną otchłń, ale jak przystało na Tool – nie na długo. Za takie zmiany nastrojów lubię chłopaków najbardziej. Zakreconą rytmikę trzyma w ryzach zapętłona perkusja, mamy więc prawdziwy metalowy surrealizm. O tym, jak okiełznać demony muzycznej pięciolinii, członkowie Tool mogliby opowiadać godzinami. Prelekcję można zacząć od rozpoczynającego cały nowy album tytułowego utworu. „Fear Inoculum” wabi gitarowymi pejzażami, ciężkim, basowym tłem i czymś specyficznym, co trudno opisać słowami. Kiedy nie wiadomo, o co chodzi, często mówimy, że to magia nas nawiedziła. Magia dźwięków w przypadku Tool powoduje gęsią skórę. W utworze „Pneu-

ma” zniewala hard rockowy riff rodem z Black Sabbath. Niby w muzyce rockowej już wszystko zostało wymyślone, ale w rękach mistrzów nawet wyświechtane pomysły potrafią powstać niczym Feniks z popiołów.

Aranżacje wszystkich dziesięciu tematów na płycie dopieszczone są do najmniejszego szczegółu. To jednak nie zasługa trzynastu lat pracy twórczej, a pedantyzmu czteroosobowej załogi. Perkusista Danny Carey ma w tym klubie najwięcej do powiedzenia, co słychać w każdej sekundzie pędzącej do przodu rytmiki. Carey zawlaszczył cały ósmy utwór na albumie, zapraszając słuchaczy w perkusyjną podróż po plantacji czekolady. „Chocolate Chip Trip” idealnie sprawdzi się na koncertach, o czym Tool przekonali już zresztą fanów podczas ostatniej trasy

koncertowej, na której zagrali wybrane kompozycje z przygotowywanego albumu, włącznie z tym pięciominutowym instrumentalnym popisem. Mniej zakochany w sobie, za to bardziej dekadentki gitarzysta Adam Jones czaruje w najlepszym, moim zdaniem, utworze w całej dyskografii Tool – „7empest”. Najdłuższy na płycie, trwający ponad piętnaście minut temat rozwija się jak prawdziwa symfonia. W trakcie pierwszego słuchania można w dodatku nabawić się palpitacji serca, kiedy próbuje się ogarnąć wszystkie dźwięki wystrzelone z armaty.

Pytanie, które warto postawić na koniec, brzmi podejrzenie znajomo: „Ile lat przyjdzie nam czekać na następną płytę Tool?” Trzynacie, a może piętnaście? Wtedy Justin Bieber będzie zbliżał się do czterdziestki. Dopiero. ▲

POLSKIE GRZYBOBRANIE

NOWY TELEDYSK DAWIDA PODSIADŁO. W poniedziałek miał premierę najnowszy klip Dawida Podsiadło zatytułowany... „Najnowszy klip”. Teledysk jest zapowiedzią filmu („Nie) znajomi” opowiadającego o grupie przyjaciół, którzy decydują się zagrać w trakcie kolacji w niewinną grę. Do zakończenia spotkania wszyscy muszą ujawniać wiadomości przychodzące na ich telefony, a rozmowy mają odbywać się w trybie głośnomówiącym. Jak możemy się spodziewać, ten przyjemny wieczór wywróci ich świat do góry nogami. Tak twierdzą przynajmniej twórcy filmu, w którym zagrali m.in. Maja Ostaszewska, Tomasz Kot i Katarzyna Smutniak. Cała trójka, a także wielu innych znanych aktorów pojawiło się zresztą również w teledysku do piosenki „Najnowszy klip”. Nic dziwnego, bo współpraca z Dawidem Podsiadłem nobiletuję. – Kino jest dla mnie jedną z najpiękniejszych sztuk – zdradził dziennikarzem wokalista. Premiera filmu 27 września.

COMA ZAWIESZA DZIAŁALNOŚĆ. Tego można się było spodziewać, niemniej popłynęły izy na mecie. Po przeciętnej ostatniej płycie łódzkiej formacji Coma pojawiły się wątpliwości, czy aby dalsza współpraca Piotra Roguckiego z kolegami z drużyny w ogóle ma jeszcze sens. W tym tygodniu na portalach społecznościowych

● „Malowany ptak” został nakręcony w czarno-białej estetyce. Zdjęcie: ARK

muzycy grupy poinformowali swoich fanów, iż na najbliższe miesiące zawieszają działalność. Nie tylko koncertową, ale szeroko rozumianą działalność o charakterze muzycznym. Jak zawsze w takich wypadkach chodzi o zmęczenie zawodowe, które w górnictwie rozwiązuje się pójściem na przedwczesną emeryturę, a w branży muzycznej zgaszaniem światła w studio nagrań. „Droddy, po dwudziestu jeden latach wspólnego grania podjęliśmy decyzję o zawieszeniu działalności. Wszystkim, którzy byli z nami, dziękujemy za wspólny, doskonały czas” – napisał zespół na swoim Facebooku. W listopadzie Coma wyruszy jeszcze w pożegnalną trasę koncertową „Game Over”, a potem? Rogucki

neccji miał premierę film „Malowany ptak”, czesko-słowacko-ukraiński czarno-biały dramat w reżyserii Václava Marhoula na podstawie powieści Jerzego Kosińskiego z 1965 roku, wydanej w Polsce dopiero po przemianach społecznych w 1989 roku. Jedną z najbardziej kontrowersyjnych powieści w historii polskiej literatury doczekała się ekranizacji filmowej na przekór opiniom, iż „Malowany ptak” nie nadaje się do filmowej interpretacji. W Wenecji film wywołał szok i skrajne reakcje. Niektórzy widowie po trzydziestu minutach w popłochu opuścili salę, inni nagrodzili Marhoula gorącymi oklaskami. Jak będzie w naszych kinach, o tym przekonamy się 12 września. ▲

E-mail: danuta.chlup@glos.live
Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Taekwondo wkracza do szkoły

Wraz z początkiem roku szkolnego powoli ruszają także zajęcia pozalekcyjne. W Polskiej Szkole Podstawowej w Karwinie-Frysztacie chętni będą mogli uczyć się podstaw tradycyjnej koreańskiej sztuki walki taekwondo.

● Dzieci mogły wypróbować różne rodzaje chwytów stosowanych w taekwondo. Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Wśród po obiedzie dzieci z klas 1-5, do których skierowane jest kółko, zgromadziły się w sali gimnastycznej, by zobaczyć pokaz przygotowany przez trenera Mariana Pryszczyca i jego wychowankę Karolinę. Dzieci mogły same wypróbować niektóre ruchy, nauczyły się na przykład, jak dziecko złapa-

ne przez dorosłego mocno za rękę potrafi się uwolnić, pomimo że jest od niego słabsze. Na podstawie pokazu dzieci i ich rodzice mogą się zdecydować, czy są zainteresowani tym sportem.

Pan Marian jest doświadczonym trenerem, przez dziesięć lat pracował z dziećmi. Teraz, kiedy jego córka stała się uczennicą pierwszej klasy frysztackiej podstawówki, za oferował szkole prowadzenie kółka

dla tych, którzy chcą zapoznać się z podstawami taekwondo. Zajęcia będą bezpłatne.

– Będziemy się uczyli ćwiczeń podstawowych, sportowych, wyćwiczymy jakiś układ, będą także piwriastki samoobrony – powiedział nam trener. – Kluby taekwondo zwykle specjalizują się albo w układach, albo w walce sportowej. My chcielibyśmy zapoznać dzieci z podstawami jednego i drugiego. ▲

Gdzie te maluchy?

Rubrykę „Witamy” wprowadziliśmy w „Głosie” przed trzynastu laty. Zawsze cieszyła się sporą popularnością. Rodzice, babcie i dziadkowie z dumą prezentowali na łamach swoje dzieci i wnuki. Od pewnego czasu nie otrzymaliśmy żadnego listu do „Witamy”. Czyżby zabrakło noworodków?

Zachęcamy do nadsyłania zdjęć maluchów (do pierwszego roku życia), które – bezpłatnie! – przedstawimy w naszej rubryce. Przypominamy, że należy podać następujące dane: imię i nazwisko dziecka, imiona i nazwiska rodziców, datę i miejsce urodzenia dziecka, wagę i długość urodzeniową, miejsce zamieszkania rodziny. Warto dodać informacje o rodzeństwie. Zdjęcia i informacje prosimy nadsyłać na adres mailowy danuta.chlup@glos.live, ewentualnie klasyczną pocztą na adres Redakcji. W tym ostatnim przypadku fotografie zeskanujemy, lecz nie odsyłamy ich pocztą z powrotem ani nie archiwujemy – można je jedynie odebrać osobiście w Redakcji. Zatem czekamy na maluszki! (dc)

Co w bibliotece piszczy

František Šymczysko z Biblioteki Miejskiej w Czeskim Cieszynie przedstawia polskie nowości książkowe, zakupione z myślą o dzieciach od urodzenia do sześciu lat. Można je wypożyczyć w oddziale dla dzieci przy ul. Haviłčka. Wykorzystywane są m.in. podczas spotkań w ramach projektu „Bookstart”, które odbywają się w godzinach przedpołudniowych w każdy ostatni poniedziałek w miesiącu. Zainteresowanie spotkaniami jest duże, dlatego konieczna jest uprzednia rezerwacja miejsc.

– To są książki w twardych okładkach, z twardymi kartkami – mówi pan Franek i sięga po pierwsze z nich – książeczki kontrastowe z serii „Co to?”. Obrazki w tych książeczkach są proste,

wyraźne, służą do tego, by maluszek rozpoznał przedstawione w nich przedmioty, ćwiczył wzrok, uwagę.

– Dla trochę starszych dzieci kupiliśmy książeczki także z twardymi stronicami i dużymi ilustracjami, ale za wierające klasyczne wiersze dla dzieci – takie jak „Słoń Trąbalski”, „Okulary”, „Krecik” – wymienia bibliotekarz i pokazuje kolejne wydawnicze cuda.

Pan Franek gorąco poleca także serię książek „Pucio”, które służą do nauki mowy. Pierwsza z nich skupia się na prostych dźwiękach, które maluch słyszy w różnych sytuacjach („tup tup”,

Fot. FRANTIŠEK ŠYMCZYSKO

„dżyn dżyn”), „Ja la”), kolejne pomagają w stopniowym rozwijaniu mowy u dziecka. Rodzice znajdą w nich wskazówki, jak pracować z tymi książkami.

Książeczki z serii „Ach, te zwierzaki” Katarzyny Vanevskiej pomagają dzieciom w rozwiązaniu jakiegoś problemu. – Na przykład „Stonica baletnica” to opowieść o słonicy, która marzy o tym, by zostać słynną primabaleriną, lecz to jej się nie uda, ponieważ jest gruba i niezgrabna. Na okładce czytamy: „Z książeczek dowied się, że warto zachować zdrowy rozsądek, spełniając marzenia” – opowiada pan Franek. Inna książeczka – „Pies z kotem” opo-

wiada o zwierzakach, które nie potrafią ze sobą współpracować, lecz w końcu uczą się tego i zaprzyjaźniają się. Z różnymi dziecięcymi problemami pomagają się uporać także pozycje z serii „Mały poradnik kotka filozofa” i „Mały poradnik misia filozofa” Wernera Burkhardta.

„Proszę nie przylitć!” Przemysława Wechterowicza to z kolei piękna książka, którą bibliotekarz poleca jako lekturę przed snem. Opowiada o niedźwiedziu, który zdradzi swojemu synowi sekret – wystarczy podejść do kogoś i się przylitć, by świat stał się piękniejszy.

Biblioteka ma w ofercie także książki dla najmłodszych w języku angielskim, przede wszystkim z myślą o dzieciach, których jeden z rodziców jest obcojęzycznym. (dc)

GŁOSIK I LUDMIŁKA

Rys. WŁADYSŁAW OWICZARZY

Urodzinowy tornister

Zbliżały się urodziny Ludmiłki. Głosik pamiętał o tym fakcie. Zanotował go zresztą w swoim kalendarzu. Ale jakoś brakowało mu pomysłu na prezent.

– Może masz, Ludmiłko, jakieś specjalne życzenie? Coś, o czym marzysz? – spytał, kiedy pewnego wrześniowego południa razem wsluchiwali się w bębnienie deszczu o szybę.

Ludmiłka uśmiechnęła się.

– Mam, ale moje życzenie jest raczej trudne do spełnienia.

– Pewnie marzysz o podróży dookoła świata... Albo o locie w kosmos... Z tym faktycznie będzie problem – stwierdził Głosik.

– Coś ty! – Ludmiłka roześmiała się na cały głos. – Wcale nie o to chodzi. Ale wiesz, czytałam dzisiaj w naszej gazecie, że wszyscy pierwszoklasiści w polskich szkołach na Zaolziu otrzymali tornistry z przybiciami szkolnymi i ślicznymi książkami. Podobały mi się taki plecak.

Głosik zdobył się tylko na zdawkowe „Aha”. Co nie znaczy, że zlekceważył to, co usłyszał. Wręcz przeciwnie – zaczął się zastanawiać, jakby tu zdobyć tornister identyczny do tych, które otrzymały dzieci.

PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

6.10 Leśniczówka **6.35** Magazyn śledczy Anity Gargas **7.05** Podwodne ABC. Tajemnice rafy koralowej **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Polonia 24 **11.20** Rozmowa Polonii **11.35** Halo Polonia **12.25** Wiadomości **12.40** Historia jednego obrazu. Pejzaż ze Starego Sącza - Dom z Weraandą - Jan Cybis **12.50** Wilnoteka **13.10** Na sygnale. Dużo miłości **13.45** Miłość nad rozlewiskiem (s.) **14.40** Festiwal Muzyki Tanecznej - Kielce 2019 **15.45** Wiadomości **15.55** Rodzinka.pl (s.) **16.30** Baw się słowami **16.55** Domisie (dla dzieci) **17.20** Historia jednego obrazu. Santo Prosdocimo - Ryszard Demel **17.30** Teleexpress **17.45** A więc wojna **17.55** Taka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów **18.55** Wszystko przed nami **19.25** Magazyn z Ameryki **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Ratownicy **21.45** Polonia 24 **22.05** Halo Polonia **22.45** Wolny ekran **23.00** Spis treści **23.10** Focus on Poland **23.30** Laskowik & Malicki.

SOBOTA 7 WRZEŚNIA

6.10 Barwy szczęścia (2038) **7.15** Pytanie na śniadanie **10.55** Polonia 24 **11.10** Halo Polonia **11.50** Okrasa łanie przepisy **12.25** Ojciec Mateusz 21 (s.) **13.15** Ratownicy **14.15** Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych **15.35** Program rozrywkowy **15.50** A więc wojna **16.00** Kulturalni PL **17.00** Słownik polsko@polski **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.45** Program rozrywkowy **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Bodo **21.50** C.K. Dezerterzy **23.20** Program rozrywkowy.

NIEDZIELA 8 WRZEŚNIA

6.25 The Extra Mile **6.50** Lajki! **7.15** Pytanie na śniadanie **10.40** Wolny ekran **11.00** Przyrodniak na tropie **11.25** Ziarno **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Aniol Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Spotkanie ze świętym **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Matki Bożej Bolesnej w Gierczach **14.20** Alternatywy 4 (s.) **15.40** Lajki! **16.00** O życiu piosenka - relacja z 3. Festiwalu Fado w Grudziądzu **16.30** Leśniczówka (s.) **17.20** A więc wojna **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Cafe piosenka **19.15** Nela Mała Reporterka **19.35** A to Polska właśnie **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Blondynka **7 21.40** Teatr Telewizji. Doktor Halina **23.40** Niedziela z...rolami Danuty Szaflarskiej.

PONIEDZIAŁEK 9 WRZEŚNIA

6.20 wojsko-polskie.pl **6.45** Supelkowe ABC **7.00** Figu-Migu **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Kulturalni PL **12.00** Racja stanu **12.25** Wiadomości **12.40** Historia jednego obrazu. Santo Prosdocimo - Ryszard Demel **12.50** Magazyn z Ameryki **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** Blondynka 7 (s.) **14.40** One. Kobiety kultury **15.10** Reportaż **15.45** Wiadomości **15.55** Rodzinka.pl (s.) **16.25** Astronarium. Zdjęcie czarnej dziury **16.55** Supelkowe ABC **17.10** Figu-Migu **17.20** Historia jednego obrazu **17.30** Teleexpress **17.45** A więc wojna **17.55** Wojna i pamięć **18.25** Cafe piosenka

18.55 Barwy szczęścia (s.) **19.25** Nad Niemnem **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Noce i dnie **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Focus on Poland **23.30** Ania. Rzec o Annie Dymnej.

WTOREK 10 WRZEŚNIA

6.10 Pożyteczni.pl **6.45** Margolcia i Miś zapraszają dziś **7.00** Zwierzaki Czytaki. Obóz przetrwania **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Polonia 24 **11.25** Rozmowa Polonii **11.40** Halo Polonia **12.25** Wiadomości **12.40** Historia jednego obrazu. Wyjazd Jana III Sobieskiego i Marysieńki z Wilanowa **12.50** Nad Niemnem **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** Bodo **14.45** Ania. Rzec o Annie Dymnej **15.35**Spis treści **15.45**Wiadomości **15.55** Rodzinka.pl (s.) **16.25** Zakochaj się w Polsce. Legnica **16.50** Margolcia i Miś zapraszają dziś **17.05** Zwierzaki Czytaki. Obóz przetrwania **17.20** Historia jednego obrazu. Krakowskie Przedmieście w stronę Placu Zamkowego **17.30** Teleexpress **17.45** A więc wojna **17.55** Barwy szczęścia (s.) **18.30** Magazyn z Wysp **18.50** Dobranocka **19.00** Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej **20.15** Wiadomości, pogoda, sport **21.00** Ojciec Mateusz 21 (s.) **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Focus on Poland **23.30** Ocaleni.

ŚRODA 11 WRZEŚNIA

6.40 300 lat kościoła w Szczytnie **7.05** A to polski właśnie.... Języczek u wagi **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Polonia 24 **11.25** Rozmowa Polonii **11.40** Halo Polonia **12.45** Wiadomości **12.40** Historia jednego obrazu. Krakowskie Przedmieście w stronę Placu Zamkowego **12.50** Magazyn z Wysp **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** Noce i dnie. A potem nastąpi noc **12.45** Świat od świtu do zmierzchu. Bydgoszcz od świtu do zmierzchu **15.45** Wiadomości **15.55** Korona królów **16.25** Jak to działa? **16.55** A to polski właśnie... Języczek u wagi **17.05** Nela Mała Reporterka. Podróż do wyspy tańczących krabów **17.20** Historia jednego obrazu. Piłak - Jan Gotard **17.30** Teleexpress **17.45** A więc wojna **17.55** Wojna i pamięć **18.25** Zrób to ze smakiem **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Kierunek Zachód **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Za marzenia **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Focus on Poland **23.30** Świat od świtu do zmierzchu. Bydgoszcz od świtu do zmierzchu.

CZWARTEK 12 WRZEŚNIA

6.10 Korona królów **6.40** Turystyczna jazda. Riwiera crikenicko-vinodolska **6.55** Nieziemscy. Akcja **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Polonia 24 **11.25** Rozmowa Polonii **11.40** Halo Polonia **12.25** Wiadomości **12.40** Historia jednego obrazu. Piłak - Jan Gotard **12.50** Kierunek Zachód **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** M jak miłość (s.) **14.40** Za marzenia **21.45** Pod Tatrami **15.45** Wiadomości **15.55** Korona królów **16.25** Wschód **16.55** Nieziemscy. Akcja **17.20** Historia jednego obrazu. Plaża w Pourville - Claude Monet **17.30** Teleexpress **17.45** A więc wojna **17.55** Wojna i pamięć **18.25** Racja stanu **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Wilnoteka **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** PitBull **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Focus on Poland **23.30** Reportaż **0.00** Magazyn śledczy Anity Gargas.

Wiecej pierwszaków w polskich szkołach

● „Macierz Szkolna” na Litwie do rozpoczynającego się roku szkolnego podchodzi z umiarkowanym optymizmem. Fot. „Kurier Wileński”

2 września w większości szkół na Litwie rozpoczęła się nauka. „Macierz Szkolna” do rozpoczynającego się roku szkolnego podchodzi z umiarkowanym optymizmem. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba pierwszaków wzrosła z 936 do 1 089.

– To jest spory wzrost. Chciałoby się wierzyć, że te tendencje utrzymają się również w latach następnych. „Macierz Szkolna”, podobnie jak każdy z rodziców, na nowy rok szkolny patrzy z umiarkowanym optymizmem. Mam nadzieję, że nareszcie skończą się eksperymenty, a najważniejsze będzie dobro dziecka – powiedziała „Kurierowi Wileńskiemu” Krystyna Dzierżyńska, wiceprezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

Prezes Stowarzyszenia Józef Kwiatkowski wziął udział w apelu szkolnym w Szumsku, gdzie szkoła obchodzi swe 80-lecie. – Gmach został oddany do użytku w 1939 r., ale polska szkoła działa tutaj od końca XVIII wieku. Idee, które powstały przed wiekami, nadal żyją i rozwijają się.

CZWARTEK 12 WRZEŚNIA

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” prowadzi właśnie nabór wniosków na rok 2020. Kompletnie wypełnione formularze wyłącznie pocztą elektroniczną należy przesłać do 30 września na adres: wniosk@wspolnotapolska.org.pl. Tym razem „Wspólnota Polska” zamierza wspierać działania w sferach obszarach tematycznych: „wspieranie działalności organizacji polonijnych” (obejmuje ono dofinansowanie utrzymania biur, opłat administracyjnych, bieżących remontów, bieżącej działalności statutowej, sportu polonijnego, stażów i szkoleń), „oświata” (czyli utrzymanie punktów nauczania,

zakup pomocy dydaktycznych, wynagrodzenia dla nauczycieli, szkolenia i kursy metodyczne, konkursy, stypendia, pobyty edukacyjne dla dzieci i młodzieży, półkolonie, wycieczki tematyczne, teatryzmy, zespoły dziecięce), „młodzież” (harcerstwo, zloty i konferencje młodzieżowe), „kultura” (koncerty, wystawy, festiwale, dni kultury polskiej, konferencje tematyczne, publikacje książkowe, przedstawienia teatralne, działalność zespołów folklorystycznych), media polonijne”, „pomoc charytatywna” oraz „inwestycje” (czyli remonty i budowy szkół oraz domów polskich).

Wnioskowane dofinansowanie

społeczności polskiej na Litwie – podkreśliła Dzierżyńska. W trakcie uroczystego apelu dyrektor nowego gimnazjum Walery Jagliński oznajmił zebrany, że szkoła będzie mogła „samodzielnie kształcić dwa starsze poziomy klasy gimnazjalnych oraz z dumą drukować świadectwa z nazwą naszej szkoły”. Na uroczystości przybył również minister spraw zagranicznych Linas Linkevičius oraz wicemarszałek Edyta Tamošiūnaitė.

Do kolejnych osiągnięć polskiej oświaty na Litwie można zaliczyć desygnowanie Jolanty Urbanowicz na wiceminister oświaty, która wcześniej piastowała stanowisko doradczyni społecznej ministra Algirdasa Monkevičiusa. Urbanowicz jest międzynarodowym ekspertem w dziedzinie oświaty, odbywała staże w Holandii, Wielkiej Brytanii, Czechach, Estonii, Polsce, Parlamencie Europejskim. Przeprowadziła wiele badań w dziedzinie oświaty wspólnie z polskimi, brytyjskimi i amerykańskimi naukowcami.

„Kurier Wileński” (Litwa)

Można składać wnioski

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” prowadzi właśnie nabór wniosków na rok 2020. Kompletnie wypełnione formularze wyłącznie pocztą elektroniczną należy przesłać do 30 września na adres: wniosk@wspolnotapolska.org.pl. Tym razem „Wspólnota Polska” zamierza wspierać działania w sferach obszarach tematycznych: „wspieranie działalności organizacji polonijnych” (obejmuje ono dofinansowanie utrzymania biur, opłat administracyjnych, bieżących remontów, bieżącej działalności statutowej, sportu polonijnego, stażów i szkoleń), „oświata” (czyli utrzymanie punktów nauczania,

zakup pomocy dydaktycznych, wynagrodzenia dla nauczycieli, szkolenia i kursy metodyczne, konkursy, stypendia, pobyty edukacyjne dla dzieci i młodzieży, półkolonie, wycieczki tematyczne, teatryzmy, zespoły dziecięce), „młodzież” (harcerstwo, zloty i konferencje młodzieżowe), „kultura” (koncerty, wystawy, festiwale, dni kultury polskiej, konferencje tematyczne, publikacje książkowe, przedstawienia teatralne, działalność zespołów folklorystycznych), media polonijne”, „pomoc charytatywna” oraz „inwestycje” (czyli remonty i budowy szkół oraz domów polskich).

(wik)

S P O R T

Gramy dalej!

Na arenach w Chinach zakończyła się wczoraj faza grupowa mistrzostw świata w koszykówce mężczyzn. Polacy z kompletem zwycięstw rozpoczynają dziś walkę w drugiej rundzie. Na początek o godz. 10.00 biało-czerwoni zmierzą się z Rosją. Do drugiej rundy przebili się też Czesi, którzy wczoraj w decydującym meczu pokonali Turcję 91:76.

Janusz Bittmar

Dla Polaków to jak na razie wymarzony czempionat. Koszykarze spełnili plan maksimum, jakim był awans z grupy, a na obecnym etapie mogą już tylko sprawić niespodziankę. Cuda zdarzają się jednak nie tylko w bajkach, o czym przekonali nas Polacy w fantastycznym spotkaniu z gospodarzami imprezy, Chińczykami. Poniedziałkowa wygrana z Chinami zapewniła biało-czerwonym awans z grupy, zaś ostatni mecz z Wybrzeżem Kości Słoniowej posłużył za dobry trening przed następną fazą turnieju. Podopieczni trenera Mike’a Taylora bez większych kłopotów pokonali w śróde najslabszą drużynę w rankingu FIBA 80:63. Polacy ruszają w piątek do boju z dorobkiem sześciu punktów, podobnie jak Argentyna, z którą zmierzą się w niedzielę. W „polskiej grupie” znajdują się sensacyjnie również Wenezuelczycy (5 pkt.), którzy w śróde zaskoczyli Chińczyków. Gospodarze turnieju zagrają tylko o miejsca 17-32.

Trener reprezentacji Polski, Mike Taylor, trzeźwo ocenił awans drużyny do dalszej fazy turnieju. Amerykański trener na usługach Polskiego Związku Koszykówki nie lubi bujać w obłokach i tego samego wymaga od swoich zawodników. – Nie patrzmy na siebie jak na niepokonanych od roku, ale skupiamy

● Polacy na czempionacie w Chinach idą jak burza. Fot. pzkosz.pl

się po prostu na kolejnym meczu – stwierdził szkoleniowiec polskiej kadry. – Zapewne pamiętacie, że w eliminacjach mieliśmy w pewnym momencie bilans 3-4 i byliśmy pod ścianą. Kluczem dla nas było znalezienie ludzi, którzy oddadzą serce dla reprezentacji. Właśnie dzięki temu zrozumieliśmy naszą tożsamość, zrozumieliśmy kim jesteśmy, jakie są nasze silne i słabe strony, zrozumieliśmy siebie nawzajem. To jest klucz. Jesteśmy zdrowo podchodzącym do sprawy,

pozytywnym zespołem. Zespołem, z którego Polska może być dumna i któremu ludzie mogą z dumą kibicować. Nie ma żadnych ego w zespole, ale ludzie, którzy przychodzą, by pracować – podkreślił Taylor.

Polacy wprawdzie nie są faworytami dzisiejszego meczu z Rosją, ale bukmacherzy pomylili się na tym turnieju niejednokrotnie, a więc liczymy na ich kolejną wpadkę. Tym bardziej, że w ostatnim wzajemnym pojedynku Polacy po-

konali Rosjan 82:79. – Pokonaliśmy ich cztery lata temu w Montpellier i teraz postaramy się zrobić to samo. Będziemy ich oglądać, analizować ich system gry, będziemy wiedzieć, co robią dobrze, a czego nie. Myślę, że ich skład nie jest aż tak mocny jak w 2015 roku. Walczymy o marzenia – powiedział dziennikarzom kapitan polskiej drużyny, Adam Waczyński. Cześć z kolei wyprzedzą i odcisną godziny do sobotniego meczu z Brazylią. ▀

Powalczą o medale w nordic walking

Uwielbiacie ruch na świeżym powietrzu? Jeśli tak, to mamy dla Was ciekawą propozycję na miłe spędzenie soboty 21 września w naszych Beskidach. Organizatorzy z Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” zapraszają w tym dniu do wzięcia udziału w mistrzostwach w nordic walking. Impreza sportowa pod nazwą „Nordic Walking – Beskidy 2019” zagości na terenie ośrodka wczasowego „Pasieczki” w Koszarzyskach.

Start zawodów przewidziano w Koszarzyskach o godz. 10.00. Wcześniej – do godz. 9.30 – zostanie przeprowadzona rejestracja uczestników. Z racji tego, że nordic walking cieszy się w naszym regionie coraz większą popularnością, o czym świadczą chociażby medale przywiezione przez Zaolziaków z tegorocznych Światowych Letnich Igrzysk Polonijnych w Gdyni, na starcie spodziewana jest liczna grupa zawodników. – Nordic walking to stosunkowo młody sport.

Chodzi o szybki marsz ze specjalnymi kijami, w trakcie którego angażujemy wiele partii mięśni. Spalamy też więcej kalorii, niż podczas normalnego ruchu – powiedział „Głosowi” Wawrzyniec Fójcik, dyryktor zawodów. Sport ten powstał w Finlandii, gdzie pieszka turystyka od zawsze cieszyła się dużą popularnością. – W Beskidach często spotykam turystów maszerujących z kijami do nordic walking. To idealna forma relaksu na świeżym powietrzu nie tylko dla osób starszych. Skorzystają na tym wszyscy. Łatwiej wchodzi się pod górę, a walory zdrowotne są równie istotne, co frajda z samego marszu – stwierdził Henryk Cieślarski, wiceprezes PTTS „Beskid Śląski”. – Na Zaolziu rozgrywane są mistrzostwa w prawie wszystkich sportach, ale nordic walking zaliczy debiut – zdradził nam pomysłodawca zawodów w Koszarzyskach, Wawrzyniec Fójcik, skądinąd regularny uczestnik igrzysk polonijnych. – Tego lata w Gdyni zawody w nordic walking

● Nordic walking to sport dla wszystkich. Fot. ARC

odbyły się w pięknej nadmorskiej scenarii. W okolicach Koszarzysk też jednak nie brakuje uroczych miejsc, a więc serdecznie zapraszam wszystkich do wzięcia udziału w naszej premierowej edycji.

Nad sprawnym przebiegiem rywalizacji czuwać będzie zgrany team, w którym oprócz dyrektora zawodów, Wawrzyńca Fójcika, czuwać będą również Władysław Mar-

tynek (sędzia główny) i Stanisław Marszałek (kierownik pomiaru czasu). Rejestracją zawodników zajmie się w sztabie organizacyjnym Anna Franek. – Mówimy wprawdzie cały czas o zawodach, a w zawodach chodzi przecież o rywalizację, nie- mniej chiałbym podkreślić, że w nordic walking liczy się też spotkanie z przyjaciółmi na łonie natury – zaznaczył Cieślarski. W organizację

OFERTA

HOKEJ – LIGA MISTRZÓW: Trzyniec – Lahti (dziś, 18.00), Trzyniec – Mińsk (nied., 17.00). **PIŁKA NOŻNA – DYWIZJA F:** Opawa B – Trzyniec B (sob., 10.15), Bogumin – Nowy Jiczyn (sob., 16.00), Karwina B – Wałaskie Międzyrzecze, Hawierzów – Rymarów (nied., 10.15), Bruntal – Dzieńmorowice (nied., 16.00). **M. WOJEWÓDZTWA:** Szonów – Cz. Cieszyń (sob., 16.00), P. Polom – L. Piotrowice, Bystrzyca – Oldrzychów, Koberzyce – Datynie Dolne (nied., 16.00). **IA KLASA – gr. B:** Slavia Orłowa – Jabłonków (sob., 15.00), Petřvald n. M. – Olbrachcice, Lutynia Dolna – Liboň, Wracimów – Śmitowice (sob., 16.00), Jistebník – Stonawa (nied., 16.00). **IB KLASA – gr. C:** Starzicz – Wędrzyń (sob., 15.00), Pietwałd – L. Piotrowice B, Mosty k. J. – Zabłocie, Sucha Górna – Gnojnik, Oldrzychowice – Sedlitz (sob., 16.00), Wierzniovice – Raszkowice, I. Piotrowice – Nydek (nied., 16.00). **MP KARWIŃSKIEGO:** L. Łąki – Śn Hawierzów, Żuków G. – G. Hawierzów, V. Bogumin – F. Orłowa, Dąbrowa – Cierlicko (sob., 16.30), G. Będowice – S. Pietwałd (nied., 16.30). **MP FRYDEK-MISTEK:** Śmitowice B – Bukowice (nied., 10.00), Niebory – Wojkowice, Milików – Nawisie, Gródek – Piosiek (nied., 16.00). **PIŁKA NOŻNA – SPARING:** Trzyniec – Karwina (dziś, 17.00, boisko Spartaka Jabłonków). (jb)

W SKRÓCIE

ELIMINACJE EURO 2020: DZISŁOWENIA – POLSKA. Bez Kamila Glik i Grzegorza Krychowiaka z dużym prawdopodobieństwem zagrają dziś Polacy w meczu eliminacji piłkarskich mistrzostw Europy 2020. Biało-czerwoni na łonie natury wyrzują się w Lublanie ze Słoweni. W poniedziałek mecz z Austrią. (jb)

Garść informacji

Start: 21. 9. 2019, godz. 10.00
Dystans: 2-5 km
Kategorie (dzieci, kobiety i mężczyźni): do lat 12, 18, 35, 50, 65 i ponad 65
Wpisowe: 50 koron od dorosłego uczestnika, dzieci i młodzież do lat 18 opłata nie obowiązuje
Zgłoszenia: henryk@seznam.cz lub na miejscu do godz. 9.30

Każdy uczestnik otrzyma posiłek z herbatą i pamiątkowy dyplom z wydrukiem imienia i nazwiska. Do dyspozycji zaplecze – szatnia ośrodka, toalety, karczma „U Jarząbka”. Każdy uczestnik startuje na własne ryzyko, za nieletnich odpowiadają ich opiekunowie. Parking dla samochodów: Koszarzyska – Miylarz, obok końcowego przystanku autobusu.

pierwszej edycji „Nordic Walking – Beskidy 2019” włączyło się „Towarzystwo Beskidzkich Kucharzy z.s.”, a więc wszyscy uczestnicy marszu z kijami doczekają się zarówno wrażeń sportowych, jak też kulinarnych. (jb)

INFORMATOR

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – HAWIERZÓW: Siedem zegarków kopidola Joachima Rybki (8, godz. 17.30); **SCENA „BAJKA” – DOLNA ŁOMNA:** Obuśku z pytle ven (7, godz. 15.00);

▲ **CZ. CIESZYN-Park Sikory:** Obuśku z pytle ven (8, godz. 15.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Poken. Detektyw Pikachu (8, godz. 10.00); PAW Patrol (8, 9, godz. 16.00); To (8, godz. 17.00); Pewnego razu... w Hollywood (8, 9, godz. 19.00); To: Rozdział 2 (8, 9, godz. 19.30); Żeny w bėhu (8, 9, godz. 19.30); **KARWINA – Centrum:** Płes prsty (6, godz. 17.15); To: Rozdział 2 (6, godz. 19.30); Król Lew (7, godz. 15.00); Yesterday (7, godz. 17.30); Szybcy i wścicki (7, godz. 20.00; 9, godz. 17.15); Toy Story 4 (8, godz. 15.00); Spider-Man (8, godz. 17.15); Annabelle (8, godz. 20.00); Upiorne opowieści o zmrroku (9, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Anna (6-8, godz. 17.30); To: Rozdział 2 (6-9, godz. 20.00); Angry Birds w filmie (7, godz. 15.00); Toy Story 4 (8, godz. 15.00); Płes prsty (9, godz. 17.30); **JABLONKÓW:** Shazam! (6, godz. 17.00); **BYSTRZYCA:** Ibiza (7, godz. 18.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Król Lew (6, godz. 16.30); Krew na betonie (6, godz. 20.00); Płes prsty (7, godz. 15.30; 8, godz. 17.30); To: Rozdział 2 (7, 8, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast:** Playmobile. Film (6-9, godz. 15.00); Polityka (6-9, godz. 17.00, 19.45).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆTISM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.20.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 8.10 na 103 FM.

CO W TERENIE

KARPĘTNA – MK PZKO zaprasza na uroczystość z okazji 100. urodzin profesora Stanisławy Hady w sobotę 14. 9. o godz. 14.00 do domu rodzinnego profesora. W programie: „Wiolinki” i „Crescendo” z PSP im. St. Hady w Bystrzycy, kapela „Bezmiara”, Daniel Kadhubiec. W parku obok szkoły odbędzie się zabawa na ludową nutę, w której wystąpią: kapela „Bezmiara”, „Łączka”, „Młode Oldrychowice”, DJ Roman Młynek. Smaczny bufet i atrakcje dla dzieci zapewnione.

KARWINA-RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 10. 9. o godz. 15.30. ▲ **MK PZKO i Klub Kobiet** zapraszają na prelekcję Danuty Ondruch pt. „Kompozytor Fryderyk Chopin” w czwartek 12. 9. o godz. 15.00 do Domu PZKO przy ulicy Kubisza. Gościem prelekcji będzie Wanda Miech.

KLUB SENIORA „PRZYJAŻŃ” – Zaprasza swoich członków na powakacyjne spotkanie 9. 9. o godz. 17.00 w Domu Polskim PZKO Karwina-Frysztat.

LESZNA DOLNA – MK PZKO zaprasza na XIII Przegląd Kapel Ludowych z Trójstki. Impreza odbędzie się w niedzielę 8. 9. o godz. 14.00 w obejściu Domu PZKO. Ciekawy program z niespodzianką, bogaty bufet, specjalny kuchni domowej, placzy i ziemniaczane na różne sposoby. W razie niepogody spotykamy się w sali Domu PZKO. W programie ludowa kapela „Capkowi” z Oszczadnicy, kapela ludowa „Dudoski” z Jasienicy, kapela góralska „Czymuni” z Zaolzia. Do tańca zagra grupa BC/DD z Sibicy – przeboje „Czerwonych Gitar” i inne.

ORŁOWA-PORĘBA – Zarząd MK PZKO zaprasza w niedzielę 15. 9. o godz. 14.00 do ogrodu obok Domu PZKO na Pożegnanie Lata, połączone ze spotkaniem absolwentów lazarskich szkół. Wystąpi zespół „Niezapominajki”, zagra „Old Boys Band”.

PIOSEK – Gmina oraz farma Karola Skupienia zapraszają na Dożynki Pioscarskie, które rozpoczną się w sobotę 7. 9. o godz. 12.00 od poświęcenia wieńca dożynkowego w miejscowym kościele ewangelickim. O godz. 12.30 wyrusza stąd dożynkowy korowód. W programie folklorystycznym wystąpią zespoły „Nowina”, „Istebna”, „Zaolzieczek”, „Stavbár Żilina”, „Mionší” i „Zaolzi”.

PTM – Zaprasza na uroczyste spotkanie z okazji 80. rocznicy śmierci Wacława Olszaka, pierwszego burmistrza miasta Karwina, które odbędzie się dnia 10. 9. Program: godz. 9.30 złożenie kwiatów na grobie W. Olszaka w Karwinie 2; godz. 10.20 złożenie kwiatów przed tablicą pamiątkową W. Olszaka na szkole w Karwinie-Frysztacie. Możliwość obejrzenia wystawy o życiu W. Olszaka w przedsiönku sali reprezentacyjnej Frysztackiego Zamku; o godz. 11.00 uroczyste zebranie w salach reprezentacyjnych Frysztackiego Zamku. Potwierdzenie udziału do 6. 9., e-mail: ptmrc@atlas.cz. Szczegóły na stronie internetowej www.medics.cz/ptmrc.

PTTS „BS” – Zaprasza 10. 9. na kolejną wędrowkę z serii „Śladami leśnych kościół”. Tym razem Stanisław Pawlik (tel. +48 606 133 123) zaprowadzi nas na Bukową do Wisły. Odjeżdżamy autobusem z przystanku Celma w Cieszynie o godz. 8.20. Prosimy nie zapomnieć o dokumentach i ziółwachach. ▲ zaprasza w niedzielę 22. 9. na wycieczkę autobusową w Beskid Żywiecki. Celem jest Mędralowa. Przygotowane są dwie trasy 18 km i 11,5 km. Szczegóły na stronach www.ptts-beskidslaski.cz. Kierownik wycieczki: Chrystian Zaleski +48 696 459 161. Są wolne miejsca!

WĘDRYŃA – Gmina zaprasza 7. 9. od godziny 12.00 na Olimpiadę Gmin Partnerskich do parku. Udział weźmie 10 grup z Czech, Polski i Słowacji.

WYCIECZKA DO ŹRÓDEŁ „OLZY” – Informujemy, iż z przyczyn technicznych autokarowa wycieczka się nie odbędzie (droga pod Gańczorką jest zamknięta – asfaltowanie).

ŻWIRKOWISKO – W środę 11. 9. MK PZKO Cierlicko-Kościelec zaprasza na Dzień Otwarty do Domu Polskiego Żwirki i Wigury. Od godziny 10.00 możliwość zwiedzenia wystawy stałej o Bohaterach Przemysłu. W imieniu posła Jacka Falfusa oraz wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej Bielska-Białej Przemysława Drabka zapraszamy od 17.00 na mszę św. w intencji lotników do kościoła na Kościelcu. Po mszy złożenie kwiatów pod Pomnikiem Lotnika na Żwirkowisku, a następnie towarzyskie spotkanie przy kawie i kołaczach w DPŻiW.

PIELGRZYMKA

CZ. CIESZYN – Parafia pw. NSPJ zaprasza na XVII pieczę pielgrzymkę do Frydka wyruszamy w sobotę 14. 9. Informacje i zgłoszenia: e-mail: helena244@post.cz, jakobs96@gmail.com, +420 608 403 780, +48 663 879 911.

PRACA

POSZUKUJĘ PRACY WOŹNEJ w przedszkolu. Tel. 736 520 453. GŁ-522

OFERTY

PRZEPROWADZKI + ekipa oraz usługi transportowe. GŁ-525
Tel. +48 601 478 108.
DACHY, KRYCIE I REMONTY. GŁ-395
Tel. +48 601 532 642.
CZYSZCZENIE I MALOWANIE DACHÓW I ELEWACJI. www.nater-strech.cz. Tel. 776 051 335. GŁ-200

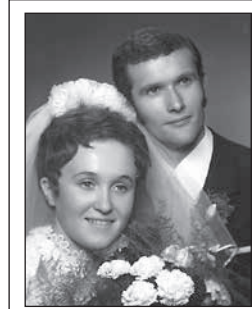
ŻYCZENIA

Dnia 8 września obchodzi zany jubileusz
pan HENRYK BRANNY
z Czeskiego Cieszyna

Kochanemu Mężowi, Tacie i Dziadkowi życzymy zdrowia, pogody ducha i siły.
STO LAT!
NajbliŹsi.

GŁ-532

Dzisiaj obchodzą swoje Złote Gody

państwo MARTA i JÁN SVITAČOWIE
z Hawierzowa

Z tej okazji dużo miłości, szczęścia i zdrowia
życzy najbliższa rodzina.

GŁ-527

PRZECIEKA CI DACH, kapie Ci do domu – zadzwonić: +48 609 852 057. Uszczelniamy wszystkie rodzaje dachów. GŁ-036

KONCERTY

KARWINA-FRYSZTAT – Zapraszamy w niedzielę 8. 9. o godz. 16.00 do kościoła parafialnego na koncert 15. Festiwalu Muzyki Organowej „Karwińskie organy”. Na organach i lirze korbowej zagra Joachim Mencil z Polski, kompozytor muzyki do filmów, baletów i pantomim, który koncertuje w całej Europie i krajach zamorskich. Nagrał kilka płyt CD. Wystąpi też renomowana nie tylko w Polsce kapela ludowa „Wałasi” z Istebnej, która sięga też do innych gatunków muzycznych. Z organami przygotował zespół projekt liturgiczny z czystym piętnem folkloru. Zabrzmia takie kompozycje muzyczne jak Wołanie, Tryptyk, Niepokój, Doliny, Uwielbienie, Magnifikat, Świt, Iluminacja, Kozioł, Metanoja.

WYSTAWY

BIBLIOTEKA REGIONALNA KARWINA, Oddział Literatury Naukowej (2 piętro), Karwina-Mizerów: do 30. 9. wystawa pt.: „Ekslibrisy Zbigniewa Kubeckiego”. Czynna: po-pt: w godz. 9.00-19.00, so w godz. 9.00-13.00.
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: do 29. 3. 2020 wystawa pt. „Wałasi na Śląsku Cieszyńskim”; stała ekspozycja pt. „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynne: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

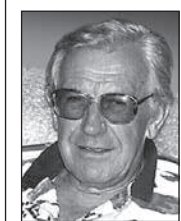

Dnia 5 września obchodzi 85. urodziny
pani HILDEGARDA SKURZOK
z domu Kolondrowa

Z tej okazji przyjmij droga Siostrze z głębi serca płynące życzenia samych pogodnych, szczęśliwych dni, pełnych ciepła, radości i spełnionych marzeń. Tego Ci życzą Edek i Kazek z rodzinami.

RK-090

WSPOMNIENIA

*Los zabiera nam bliskich,
ale nie zabiera wspomnień i miłości.*

Dnia 8 września 2019 minie 10. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. BOGUSŁAWA CZERNEKA
z Bystrzycy nad Olzą

Z miłością i szacunkiem wspomina córka i siostra z rodzinami.

GŁ-535

Dziś, 6 września, mija 10. rocznica, kiedy opuścił nas na zawsze

śp. JANUSZ CACHÉ
z Karwiny

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

RK-093

*Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięć się im płaci.*

Dnia 8 września 2019 minie 10 lat od dnia, kiedy od nas odeszła na zawsze nasza Ukochana

śp. HALINA LASOTOWA
z Bystrzycy

Wspomnijcie z nami w zadumie wszyscy, którzy Ją znali, kochali i komu wciąż tak samo brakuje, jak nam. Za całą rodzinną syn Henryk i córka Grażyna z rodzinami.

GŁ-531

W tych dniach mija 20 lat od chwili, kiedy opuścił nas na zawsze moi Zaccni i Kochani Rodzice

GENOWEFA i WŁADYSŁAW RYGIEL
z Markłowic Dolnych

O chwilę zdumy i wspomnienia prosi wszystkich, którzy ich znali, syn Jan z rodziną.

RK-091

W poniedziałek, 9 września minie ósma rocznica śmierci

śp. FRANCISZKI HELENY RZYMANOWEJ
z Orłowej-Poręby

która 22 października obchodziłaby 96. urodziny
O chwilę wspomnień prosi córka z rodziną.

GŁ-534

NEKROLOGI

W smutku pograżeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 3. 9. 2019 zmarła w wieku 91 lat nasza Ukochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Praprababcia i Ciocia

śp. GERTRUDA ANNA ADAMCZYKOWA
zamieszkała w Rychwałdzie

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek dnia 6 września 2019 o godz. 14.00 w sali obrzędowej w Rychwałdzie. Zasmucona rodzina.

GŁ-533

*Odeszła tak nagle,
że ani uwierzyć, ani się pogodzić.*

W głębokim żalu pograżeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 1 września 2019 zmarła w wieku 96 lat nasza Kochana Mama, Babcia, Prababcia, Teściowa, Szwagierka i Ciocia

śp. WANDA HIŁOWA

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się dnia 9 września 2019 o godz. 15.00 w kościele parafialnym w Lutyni Dolnej. Zasmucona rodzina.

GŁ-528

PROGRAM TV

PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

TVC 1

5.59 Studio **6** **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.50** Śladami gwiazd **10.15** Był sobie dom (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Na tropie **14.25** Reporteryzacja TVC **15.10** Podróżowania **15.40** Niezwykłe losy **16.35** Lopatologicznie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Zandameria z Luhačovic (s.) **21.25** 13 komnata Oty Jiráka **21.50** Wszystko-party **22.45** Póit (s.) **23.40** Sprawy detektyw Murdocha (s.) **0.25** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przed-szkole **9.00** Odkryte skarby **9.45** Ostatnie dni Anny Boleyn **10.35** Królestwo natury **11.20** Tajemnice Linii Maginota **12.20** Strawa dla duszy i ciała **12.50** Plan Marshalla uratował Amerykę **13.40** Dziennik RAF **14.45** Najważniejszą operację II wojny światowej **15.45** Luizjana **16.35** Wiadomość od Nadędy Kavalirovej **17.05** Pory roku na Ziemi **17.55** Miejsce zamieszkania: wioska **18.15** Podróż po Czechach **18.45** Wieczorynka **18.55** Kwartier **19.25** Moravia Incognita **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Insekty (film) **21.40** Przełęcz (s.) **23.15** W imię ojczyzny (s.) **0.15** Stracone nadzieje.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.45** Ulica (s.) **9.45** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **12.45** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.00** Dowody zbrodni (s.) **15.55** Agenci NCIS (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Babovęsky (film) **23.00** Nieuchwytny (film) **0.50** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.15 Max Steel (s. anim.) **6.40** My Little Pony (s. anim.) **7.25** M.A.S.H. (s.) **9.20** Policja w akcji (s.) **10.20** Raz na całe życie (film) **12.10** Południowe wiadomości **12.25** Policja Hamburg (s.) **13.25** Ostatni gliniarz (s.) **14.25** Komisarz Rex (s.) **16.30** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stłu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Czechy i Słowacja mają talent **21.55** Elita zabójców (film) **0.20** Hawa 5-0 (s.).

SOBOTA 7 WRZEŚNIA

TVC 1

6.00 Roztargnienie **6.25** Lopatologicznie **7.15** Bajka **7.55** Uśmiechy Lidy Barowej **8.35** Gejser **9.05** Ojciec Browni (s.) **9.50** Columbo (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Jakub i Błektina Nimfa (bajka) **13.50** O królestwie, która nie mogła się opalać (bajka) **14.20** Fajny sezon (s.) **15.20** Wyższa zasada (film) **17.05** Póit (s.) **18.00** Mieszkając jak... dżokej **18.25** Chłopa w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Cuda natury **21.10** Królowa (film) **22.55** Inspektor Banks (s.) **0.25** Manęz Bolka Polivki.

TVC 2

6.00 Teleranek **6.05** Mam pomysł! **6.20** Ava Riko Teo (s. anim.) **6.30** Nowości z natury **6.40** Noddy, detektyw w krainie zabawek (s. anim.) **7.00** Dzikie przygody Blinky Billa **7.15** Asy z dzungli **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Cudowna planeta **10.20** Nie poddawaj się plus **10.45** Nie poddawaj się **11.55** Chcesz mnie? **11.40** Królestwo natury **12.05** Słowo na niedzielę **12.10** Magazyn chrześcijański **12.40** Przez ucho igielne **13.05** Magazyn religijny **13.35** Nasze tradycje **14.00** Meda Mladková **14.15** Podróż po Teneryfie **14.45** Odkryte skarby **15.30** Na piwnym szlaku **16.00** Życie na Ziemi **16.50** Trabanten z Indii do domu **17.20** Z kucharką dookoła świata **18.15** Historie XX wieku **18.45** Wieczorynka **18.55** Piękne żywe zabytki **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Raptus (film) **21.45** Koszmarny (film) **23.20** 11 września 2001: Prawda, kłamstwa i konspiracje **0.10** Rząd (s.).

gi **9.10** Nasza wieś **9.40** Poszukiwania piosenki **10.05** Folklorika **10.35** Piękne żywe zabytki **11.05** Lotnicze katastrofy **11.50** Dyktator Stalin **12.45** Babel **13.10** Duma i uprzedzenie (film) **15.15** Wyprawa Altaj **15.40** Czar Afryki **16.25** Pory roku na Ziemi **17.20** Kiwland **17.50** Kamera w podróży **18.45** Wieczorynka **18.50** Wiadomość od Nadędy Kavalirovej **19.20** Na piwnym szlaku **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kušamm 56 (film) **21.40** Śladami II września (film) **0.15** Salamandra (s.) **1.00** Siostra Jackie (s.).

NOVA

6.05 Oggy i karaluchy (s. anim.) **6.15** Psi patrol (s. anim.) **7.05** Looney Tunes Show (s. anim.) **7.30** Tom & Jerry Show (s. anim.) **7.50** Bajka o krainie pieczonych gołąbków (bajka) **9.05** Przeobrażenie (film) **11.00** Przyprawy **11.55** Dzwoni do TV Nova **12.35** Poradnik domowy **13.45** Zamierzmy się żonami **15.10** Maski (film) **17.05** Rodzinne rewolucje (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.15** Twoja twarz brzmi znajomo **23.30** Tammy (film) **1.20** Maski (film).

PRIMA

6.25 Max Steel (s. anim.) **6.50** My Little Pony (s. anim.) **7.20** M.A.S.H. (s.) **8.50** Auto Salon **10.00** Bikesalon **10.35** Czechy i Słowacja mają talent **12.20** Morderstwa w Midsomer (s.) **14.20** Falszywa kocia (film) **16.50** Szpinak czyni cuda! (film) **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Mroczny Kraj (s.) **21.30** Głina (s.) **22.45** Mexican (film) **1.20** Elita zabójców (film).

NIEDZIELA 8 WRZEŚNIA

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.30** Wyższa zasada (film) **8.10** Uśmiechy Carmen Mayerovej **8.50** Lopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.00** Greczchy dla ojca Knoxa (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Czarodziejka (bajka) **14.10** Ostatnie słowo (bajka) **14.55** Trzeci tata (film) **16.00** Trzech Albertów i panna Matylda (film) **17.20** Był sobie dom (s.) **18.25</**

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

• Dziś na zaproszenie do naszej zabawy odpowiedziała Pani Maria Sztwiertnia z Lutyni Dolnej. Otóż przysłała nam aktualne ujęcie chaty na Jaworowym (zdjęcie po prawej). Serdecznie dziękujemy za współpracę!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

						1														
2														3						
						4														
5														6						
7																				
8															9					
						10						11								
12														13						
						14						15								

Rozwiązaniem krzyżówki jest aforyzm Stanisława Jerzego Leca, pseud. literacki Stach (1909-1966) - polskiego poety, satyryka i aforysty.

PIONOWO:
ADIDAS, AGASSI, AIKIDO, BANYAK, BERRIO, CRESTE, EKUELE, JECHAĆ, JESION, KREDKA, LITWIN, MIGNON, NACIEK, PŁAKSA, RADIAN, RZEŚKO, SENSEI, ŚCIANA, TIMKAD, TWARZE, UNIEŚĆ, ZANDER, ZARZUT

POZIOMO:
1. wykonawca wyroku, komornik
2. na igły i szpilki
3. lekko, subtelnie, delikatnie

4. grzecznie, kulturalnie, taktownie
5. odgałęzienie tchawicy
6. największe polskie jezioro
7. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
8. dawne nakrycie głowy mężatki
9. lekka włócznia ludów Bantu w Afryce Południowej
10. pies z Alaski
11. gulgoczący ptak
12. jej stolicą Tallin
13. płonie w piosence Czesława Niemena
14. szewski gwóźdź lub wbity zmusza do myślenia
15. jedna z dwóch, filtrująca organizm

Wyrazy trudne lub mniej znane: CZEPIEC, OSKRZELE

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy wysłać na e-mail: info@glos.live. Termin upływa w środę **18 września**. Nagrodę książkową za poprawne rozwiązanie zadania z 23 sierpnia otrzymuje **Alina Bury z Kojkowic**. Autorem dzisiejszej krzyżówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 23 sierpnia:
SŁOWO MOCNIEJ BIJE, NIŻ NAJTĘŻSZE KIJE